

Kirjallinen lausunto eduskunnan sivistysvaliokunnalle HE 211/2022 hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi valtion tutkimus- ja kehittämistoiminnan rahoituksesta vuosina 2024–2030

Haaga-Helia ammattikorkeakoulun, Laurea-ammattikorkeakoulun ja Metropolia Ammattikorkeakoulun strateginen korkeakoululiittouma (3AMK)

3AMK kiittää eduskunnan sivistysvaliokuntaa mahdollisuudesta lausua lakiluonnoksesta. Esityksen tavoitteena on, että valtion rahoitus tutkimus- ja kehittämistoiminnalle lisääntyy ja tulee aiempaa pitkäjänteisemmäksi ja ennakoitavaksi. 3AMK näkee nämä tavoitteet tärkeinä, ja katsoo, että lakiluonnos toteutuessaan edistää merkittävästi näitä tavoitteita.

Lakiluonnoksen mukaan valtion T&K-rahoituksen lisäämisestä voitaisiin poiketa, jos yksityisen tutkimus- ja kehitystoiminnan menot eivät kehittyisi tavoitellulla tavalla. 3AMK:n näkemys on, että yksityinen T&K-rahoitus on välttämätöntä tuottavuuden ja kilpailukyvyn parantamiselle, joten julkisen T&K-rahoituksen lisäämisen sitominen yksityisen T&K-rahoituksen kasvuun on järkevää. 3AMK katsoo myös, että toteutuessaan TKI-rahoituslaki itsessään parantaa edellytyksiä yksityisille T&K-investoinneille tuomalla valtion T&K-rahoitukseen lisää pitkäjänteisyyttä ja ennakoitavuutta.

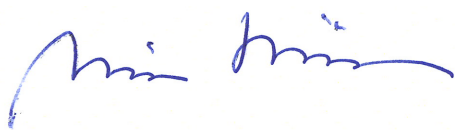
3AMK on tyytyväinen lakiluonnokseen, ja kommentit koskevatkin sitä, miten lain myötä kasvavaa valtion rahoitusta T&K-toiminnalle jaetaan ja kohdennetaan. Lain rinnalla on tarkoitus valmistella valtion T&K-rahoituksen suunnitelmaa, joka vahvistaisi valtion sitoutumista T&K-rahoituksen kasvattamiseen ja toiminnan kehittämiseen sekä täsmentäisi rahoituksen käyttöä ja sisältöä. On tärkeää, että valtion T&K-rahoitus jaetaan jatkossakin kilpailullisesti parhaille hankehakemuksille ja tutkijakonsortioille kansallinen innovaatiojärjestelmä kokonaisuudessaan huomioiden, koska ainoastaan sillä tavoin voidaan saavuttaa T&K-toiminnan korkea laatu ja vaikuttavuus. Rahoituksen rajaukset institutionaalisin tai alueellisin perustein ovat laadun ja vaikuttavuuden kannalta ongelmallisia, ja siksi rajauksia pitäisi pyrkiä poistamaan. Esimerkiksi rakennerahastorahoituksen alueellisten rajoitusten haitalliset vaikutukset kertautuvat korkeakoulujen perusrahoituksessa, koska tulusrahoitusta maksetaan muun muassa ulkopuolisen T&K-rahoituksen hankkimisen suhteessa.

Ammattikorkeakoulujen kannalta valtion T&K-rahoituksen suunnitelma on keskeisessä asemassa sen suhteen, kuinka todennäköistä on, että valtion T&K-rahoitusta suuntautuu myös ammattikorkeakouluihin. Suomen Akatemian kautta jaettavan T&K-rahoituksen saavuttaminen on yleisesti ammattikorkeakouluille vaikeaa, koska akatemiahankkeiden hakemiseen riittävän meritoituneita tutkijoita on ammattikorkeakouluissa melko vähän. Suomen Akatemian Strategisen Tutkimuksen Neuvoston (STN) alla toteutettavien rahoitushakujen arviointikriteerit korostavat enemmän vaikuttavuutta koko innovaatioketjun huomioiden, ja lisäksi osahankkeen johtajan tutkimusmeriiteille ei aseteta niin korkeita vaatimuksia kuin akatemiahankkeissa. Suomen Akatemian kautta jaettavan T&K-rahoituksen tulisikin jatkossa olla suuremmalta osin STN-rahoitusta, jotta yhteiskunnallinen vaikuttavuus toteutuu

mahdollisimman hyvin ja jotta myös ammattikorkeakouluissa tehtävä tutkimus- ja kehittämistoiminta sekä välillisesti myös opetustoiminta hyötyvät kasvavasta T&K-rahoituksesta.

Valtion T&K-rahoituksen suunnitelmassa tulisi myös erityisesti kasvattaa sellaista valtion T&K-rahoitusta, joka vahvistaa yritysten sekä korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten välistä yhteistyötä. Business Finland olisi luonteva kotipesä tällaisen T&K-rahoituksen myöntäjäksi. Nämä yritysten ja korkeakoulujen yhteistyöhön keskittyvät T&K-rahoitusinstrumentit auttaisivat myös osaltaan varmistamaan, että yksityinen T&K rahoitus kasvaa samassa suhteessa valtion T&K-rahoituksen kanssa.

Haaga-Helia ammattikorkeakoulun, Laurea-ammattikorkeakoulun ja Metropolia Ammattikorkeakoulun strateginen korkeakoululiittouma (3AMK)

Minna Hiillos

rehtori

Haaga-Helia ammattikorkeakoulu

Jouni Koski

rehtori

Laurea-ammattikorkeakoulu

Riitta Konkola

rehtori

Metropolia Ammattikorkeakoulu